

In de werkplaats

Dit jaar is het thema van de Kinderboekenweek 'Raar, maar waar!'. Tover uw klas om tot één grote werkplaats en ga aan de slag met ontdekkend leren en techniek. Gebruik boeken vol weetjes om te lezen over hoe dingen werken en waarom ze zo zijn.

Opening van de werkplaats

Open de Kinderboekenweek gezamenlijk met alle kinderen en leerkrachten van de onderbouw. Iedere leerkracht kleedt zich als een vakkracht, zoals een timmerman, fietsenmaker, metselaar, schilder of architect en neemt een attribuut of een gereedschap mee dat hier goed bij past. Daarnaast heeft elke leerkracht een boek bij zich dat over zijn of haar werk gaat. De leerkrachten zijn voor schooltijd op het plein

Anke van Boxmeer & Els van Dijk

Anke van Boxmeer en Els van Dijk zijn groepsleerkracht van groep 1-2 op basisschool Roald Dahl in Sint-Michielsgestel. Daarnaast ontwikkelen zij lesmateriaal voor Kleuteruniversiteit en jufanke.nl.

Boekentips

- diverse edities uit de Kasper-serie van Lars Klingting (Veltman Uitgevers), bijvoorbeeld: *Kasper de timmerman*, *Kasper de fietsmaker*, *Kasper en Flip in de werkplaats*
- *Karel Klus bouwt een huis*, George Johansson, Christofoor, Zeist 2014
- *De bouwvakker*, Liesbet Slegers, Clavis, Hasselt, 2015
- *Welkom op de bouwplaats*, Rolf Toyka, Uitgeverij Holland, Haarlem, 2014
- *Later word ik... metselaar*, Hilde Vandermeeren, Davidsfonds, Leuven, 2009
- *De schilder en de vogel*, Max Velthuis, De Vier Windstreken, Rijswijk, 2007
- *Willewete. Een huis bouwen*, Pierre Winters & Tineke Meirink, Clavis, Hasselt, 2015

en oefenen hun vak uit. De kinderen die op school arriveren, zien de verschillende vaklieden. Verzamel iedereen na een tijdje op een centrale plaats en vraag de kinderen welke vaklieden zij gezien hebben. Elk vakkracht wordt aan de kinderen voorgesteld en overhandigt ze een boek dat tijdens de Kinderboekenweek in de klas voorgelezen wordt.

Samen aan de slag

Tijdens kringactiviteiten gaan de kinderen samen met u op ontdekking. Er worden vragen gesteld en antwoorden gevonden. Betrek waar het kan ook de boeken erbij die u met de kinderen leest.

Ontdekdozen

Benodigheden • vijf dozen • elastieken • ontdekmateriaal zoals een magneet, balans, weegschaal en meetlint • materiaal dat met techniek te maken heeft in tweevoud, zoals een steeksleutel, kleine plank, elektriciteitsbuis, blik of schroeven

Vorbereiding Vul elke doos met een van de materialen en leg hiervan een tweede exemplaar in de kring. Maak de dozen met elastiek dicht.

Ontdek de eigenschappen van elk voorwerp in de doos (zonder deze open te maken) met behulp van het ontdekmateriaal. Onderzoek samen met de kinderen of het voorwerp in de doos magnetisch is, hoeveel het weegt, hoe groot het

is en welke vorm het zal hebben. Ze vergelijken dit met de voorwerpen die in de kring liggen. Laat de kinderen bij elke doos het voorwerp leggen dat er volgens hen in zit. De kinderen kunnen deze activiteit ook in groepjes uitvoeren.

Met kracht vooruit!

Benodigheden • pingpongbal • speelgoedauto's • materiaal dat lucht kan verplaatsen zoals een ballon, föhn, fietspomp, ventilator, papier en karton (door ermee te wapperen)

In de werkplaats staat een doos met materialen. Onderzoek samen met de kinderen hoe deze materialen lucht kunnen verplaatsen. Leg hiervoor een pingpongbal in de kring en ontdek wat elk voorwerp met de pingpongbal doet. Vraag de kinderen hoe dit kan en bepaal samen welk voorwerp voor de meeste luchtverplaatsing zorgt. Onderzoek ook wat er gebeurt als de pingpongbal vervangen wordt door een blokje, knuffel of klein kussen. Houd een wedstrijd door twee autootjes tegen elkaar te laten racen.

Moeren, bouten, spijkers, schroeven

Benodigheden • ijzerwaren (bouten, spijkers, schroeven en moeren van verschillende groottes en lengtes; alle in viervoud) • doosjes

Vorbereiding Vul voor elk kind een doosje met daarin vier verschillende stuks ijzerwaren. Werk met veelvouden van vier; de kinderen gaan een soort kwartet spelen, maar dan met voorwerpjes.

Geef elk kind een doosje en geef ze de opdracht ijzerwaren te ruilen. Het is de bedoeling dat de kinderen vier dezelfde stukjes ijzerwaren in hun doosje krijgen. De kinderen starten met het bekijken van hun ijzerwaren. Ze kiezen wat ze willen sparen en gaan op zoek naar een klasgenootje dat iets wil ruilen. Wijs de kinderen erop dat je eerlijk moet ruilen, je geeft iets en je krijgt iets terug. Kinderen die klaar zijn met de opdracht gaan zitten. Bekijk na afloop samen bij wie de ruil gelukt is.

Werk in uitvoering

Tijdens de werkles gaan de kinderen met verschillende opdrachten aan de slag. Ze ontdekken en experimenteren.

Een ons spijkers

Benodigheden • weegkaarten (te downloaden op praxisbulletin.nl) • balans • gewichten • ijzerwaren • whiteboardmarker

Vorbereiding Knip de weegkaarten uit en lamineer ze.

De kinderen nemen een weegkaartje en gaan hiermee naar de bouwmarkt in de klas (zie *Werkplaats in de klas*). Op het weegkaartje zien de kinderen wat zij moeten kopen en hoeveel dit moet wegen. De kinderen kiezen het juiste gewicht en zetten dit in een bakje van de balans. Daarna vullen ze het andere bakje met de afgebeelde ijzerwaren, tot de balans in evenwicht is. De kinderen tellen de ijzerwaren en schrijven dit aantal met een whiteboardmarker in het lege vak op het weegkaartje.

Planken meten

Benodigheden • meetkaarten (te downloaden op praxisbulletin.nl) • planken van verschillende lengtes tot maximaal 37 cm • kleine blokken van 2,5 x 2,5 cm • lange spijkers • liniaal • meetlint • centimeter • duimstok • gekleurde tape • whiteboardmarker

Vorbereiding Markeer elke plank met een stuk gekleurde tape zoals weergegeven op de meetkaarten. Knip de meetkaarten uit en lamineer ze.

In de werkplaats van de timmerman staan planken. De timmerman wil weten hoe lang elke plank is. De kinderen pakken een meetkaartje en kijken welke plank opgemeten moet worden. Vervolgens meten ze de plank op drie verschillende manieren, met blokken, met lange spijkers en met een meetinstrument. Met een whiteboardmarker schrijven de kinderen de 'lengte' in de lege vakken op het meetkaartje.

Ontdekken met magneten

Aantrekkingskracht

Benodigheden • magneet • gereedschapskist • materiaal dat door een magneet aangetrokken wordt, zoals een paperclip, spijker, schroef, moer, punaise en nijptang • materiaal dat niet door een magneet aangetrokken wordt, zoals een houten blok, schuurpapier, liniaal en knikker

De kinderen gaan met de magneet op ontdekkingstocht. Wat wordt wel door de magneet aangetrokken en wat niet? De spullen die door de magneet aangetrokken worden, worden in de gereedschapskist gelegd. Wanneer alle spullen onderzocht zijn, gaan de kinderen in de klas op zoek naar nog meer materiaal dat door de magneet aangetrokken wordt. Bespreek hoe het komt dat de magneet het ene materiaal wel aantrekt en het andere niet.

Samen met de kinderen op ontdekkingstocht:

vragen
stellen en
antwoorden
vinden

Wandelende spijkers

Benodigheden

- magneet • spijker
- karton • stift • houder

Voorbereiding Teken met de stift op het karton een breed pad dat verschillende richtingen op gaat en waartussen de spijker zich kan bewegen. Zet het karton in een houder.

Aan weerszijden van het karton gaat een kind zitten.

Het kind dat het pad ziet, pakt de spijker en het kind dat het lege vlak voor zich ziet, pakt de magneet. Het is de bedoeling dat de spijker over het pad gaat 'lopen'. Dit gebeurt door de aantrekkingskracht van de magneet. Het kind dat bij de spijker zit, geeft aanwijzingen aan het kind met de magneet. De magneet wordt verplaatst en zo wordt de spijker over het pad geleid.

Schatzoeken

Benodigheden • magneet • zandtafel met houtkrullen • schroeven

De kinderen gaan met de magneet in de zandtafel, die voor de gelegenheid gevuld is met houtkrullen, op zoek naar tien schroeven die hierin verstopt zijn.

Op slot

Benodigheden • verschillende hangsloten met (bijpassende) sleutels

De kinderen bekijken de hangsloten en de losse sleutels en bedenken welke sleutel op welk slot zal passen. Wanneer elk slot een sleutel heeft, kan er gepast worden. Gaat het slot open, dan is de juiste sleutel gevonden!

Draaien maar

Benodigheden • verschillende moeren en bouten
• een tafel als werkbank • voelzak

De moeren en bouten liggen door elkaar op de werkbank. De kinderen onderzoeken welke moer op welke bout past. Hierbij oefenen ze ook de fijne motoriek. Breid de activiteit uit door de moeren en bouten in een voelzak te doen. De kinderen zoeken de moeren en bouten op de tast bij elkaar.

Slopen en sleutelen

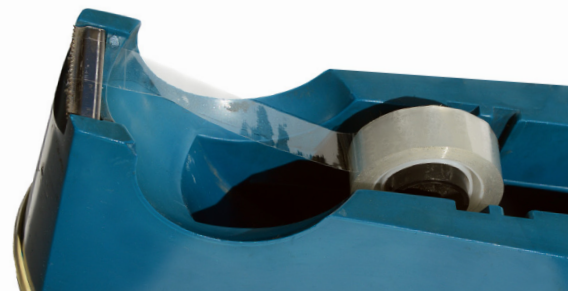
Benodigheden • tablet of smartphone • tafel als werkbank • gereedschap • veiligheidsbril
• apparaten die niet meer nodig zijn of niet meer werken (bijvoorbeeld een wekker, radio of videorecorder)

Zet de apparaten op de werkbank. De kinderen sleutelen, met veiligheidsbril op, aan de apparaten en halen ze uit elkaar. Wat komen ze tegen? Laat de kinderen experimenteren met de losse onderdelen en de onderdelen verwerken tot een nieuw product. De kinderen bedenken een naam voor hun uitvinding en filmen deze met een tablet of smartphone. Hierbij vertellen de kinderen over de uitvinding. Laat het filmpje in de kring aan de groep zien.

Van niets naar iets

Benodigheden • wc-rollen • keukenrollen
• plakband • tape • takken

Met wc-rollen, keukenrollen en veel plakband gaan de kinderen aan de slag om een leuke baan te creëren. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld een knikkerbaan, een ondergrondse tunnel door de zandtafel, een lightrail of kruipbuizen voor de hamsters. Test de baan met materiaal dat hierbij past.

Werkplaats in de klas

Richt een themahoek in. Hierin gaan de kinderen als vaklieden aan de slag. Maak een bouwmarkt als extra hoek, zodat ze hier hun materiaal kunnen kopen. Leg hier ook de nodige (prenten)boeken neer, waar de kinderen altijd in kunnen bladeren en kijken.

De timmerman

Verzamel verschillende gereedschappen van een timmerman. Zet een werkbank neer of maak er één door enkele tafels tegen elkaar te zetten. Hang een bord boven de werkbank waar de omtrek van elk gereedschap op getekend is. Zorg ervoor dat het gereedschap hier door middel van spijkers aan kan blijven hangen. Leg enkele bouwtekeningen van eenvoudige voorwerpen in de werkplaats en

geef de kinderen de opdracht dit te maken met stukken hout en spijkers.

De schilder

De schilder verft een wandje. Zorg voor verschillende kleurstaal en laat de kinderen een staal kiezen. Geef hen enkele kleuren verf, waarmee zij de kleur van de kleurstaal maken door de verf te mengen. Hierna verven de kinderen met een kwast of verfroller een stuk behangpapier dat tegen een wand bevestigd is. Een andere wand wordt door de schilder behangen door kleine vierkanten uit een behangboek te knippen en deze met behangplak op een houten plaat te plakken. Natuurlijk ontbreekt een echte behangerstaaf in deze hoek niet.

De fietsenmaker

Zet een oude fiets op zijn kop en laat de kinderen aan de fiets sleutelen. De banden worden opgepompt of vervangen aan de hand van een stappenplan. Zorg voor enkele losse onderdelen, zoals een bel en een lamp die de kinderen aan de fiets bevestigen. Verzamel enkele oude binnenbanden die een gat hebben. Laat de kinderen naar het gat op zoek gaan door de band op te pompen en in een bak water te houden. Uit het onderhoudsdoosje kiezen de kinderen de juiste bandenplakker. Nodig eventueel een fietsenmaker uit die de kinderen voordoet hoe je een band vervangt.

De werkplaats wordt gesloten

Zorg ervoor dat u een aantal boeken die passen binnen het thema 'de werkplaats' voorgelezen hebt. Sluit de week af met een boekenquiz.

Boekenquiz

Benodigheden • boeken die passen binnen het thema 'de werkplaats' en in de klas voorgelezen zijn

- lange bouten, moeren

Leg de boeken in de kring. Verdeel de kinderen in groepjes van ongeveer vier kinderen en geef elk groepje een bout. Speel een boekenquiz, waarbij de kinderen antwoord op een vraag geven door een bout op een van de boeken te leggen.

Suggesties voor kijkopdrachten: een gekopieerde afbeelding uit een van de boeken, een voorwerp dat in een boek voorkomt, een voorwerp dat bij een boek past.

Suggesties voor vragen: een stukje tekst uit een boek, een vraag over een van de verhalen, enkele kernwoorden uit een boek. De groepjes overleggen over het juiste antwoord en leggen hun bout op het boek van hun keuze. De groepjes die goed geantwoord hebben, verdienen een moer. Deze draaien de kinderen om hun bout. Het groepje dat het eerst vijf moeren verzameld heeft, wint de quiz.

Praxisbulletin.nl

Dit artikel heeft een uitbreiding op praxisbulletin.nl.

Daar zijn opgenomen:

- Weegkaarten
- Meetkaarten